

11.11 Sløjd og design

Fagets identitet

Sløjd og design har afsæt i menneskers skabertrang og ønske om at finde nye løsninger på hverdagsproblemer. Faget knytter sig til design processer, håndværksmæssig virksomhed og materialekendskab i en kontekst mellem natur og kultur med henblik at forstå, udvikle og skabe en materiel kultur.

Sløjd og design i læreruddannelsen sætter den studerende i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre, udvikle og evaluere en varieret og innovativ undervisning i faget og i tværgående emner og problemstillinger, hvor fagets elementer indgår..

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til at

- At opnå et kendskab, en erfaring og en rutine i brug fagets værktøj og maskiner
- At kunne analysere og vurdere forskellige materialer og håndværksteknikker og anvende dem hensigtsmæssigt i en undervisning.
- at begrunde, udvikle og planlægge, gennemføre og evaluere en undervisning indenfor håndværk, sløjd og design.
- at kunne begrunde en undervisning der udvikler elevens indsigt i naturen og kulturens betydning for den materielle hverdag – lokalt og globalt.
- At kunne vurdere og arbejde med design som del i æstetiske læringsprocesser med henblik på opfindsomhed, kreativitet og innovation.
- At kunne anvende IT og nye medier til vidensgenerering og videreformidling af håndværksmæssige ideer og kundskaber.

Indhold

- Viden om og erfaring i arbejdet med materialer, værktøj og maskiner
- Praktiske færdigheder i arbejdet med specifikke håndværksteknikker og principper
- Æstetiske teorier og læreprocesser i tilknytning til håndværk og design
- Forståelse for fagets begrundelse, teori, fagdidaktik og historie.
- Forståelse for fagets muligheder for en opfindsom, eksperimenterende og innovativ arbejdsform.
- Kundskaber om en problemløsende tilgang til designprocesser.
- Kundskaber om det praktisk-eksperimenterende arbejdes betydning for at kunne udvikle nye produkter.
- Færdigheder i at planlægge, udføre og dokumentere æstetiske lærings- og designprocesser.
- Færdigheder i at analysere, vurdere og evaluere design/arbejdsprocesser og produkter.
- Forudsætninger for at reflektere over fagets teori, processer og produkter i forhold til natur og kultur, lokalt grønlandsk og globalt
- Forståelse af faget som håndværksmæssigt, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk fænomen.
- Brug af IT og nye medier til vidensindsamling, præsentation af oplæg, differentiering af undervisning og dokumentation og videreformidling.
- Viden om fagets kreative, oplevelsesmæssige og personlighedsdannende muligheder
- Viden om arbejdsmiljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed.
- Værktøjs- og maskinsikkerhed i skolens faglokale.

Fagdidaktik

- Håndværksmetodik, teknisk og teoretisk baggrund
- Almen- og fagdidaktiske teorier knyttet til faget som praktisk/ håndværksbaseret fag.
- Skolefagets begrundelse, mål, indhold, historiske udvikling og fremtidsperspektiv
- Begrundelse, udvikling, planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningsforløb i forskellige pædagogiske sammenhænge
- Differentiering, herunder brug af IT og nye medier, i undervisningen tilrettelagt i læringsforløb for elever med forskellige forudsætninger.
- Læring gennem æstetiske virksomhedsformer: Oplevelse, udtryk, håndværk, analyse og kommunikation.
- Læring gennem æstetiske læreprocesser: Leg, eksperimenterende og kreative tilgange
- Visuel kommunikation og faglig formidling af håndværksmæssige, skabende og analytiske processer
- Vurdering, analyse og anvendelse af undervisningsmaterialer til faget, herunder digitale medier og IT-redskaber.
- Nationalt og internationalt forsknings- og udviklingsarbejde inden for undervisning i håndværk/ sløjd og design.
- Skolefagets placering og muligheder for samarbejde med andre fag i skolen og med parter uden for skolen.
- Fagområdets egenart som forsknings, praksis- eller skolefag
- De forskellige kundskaber som fagområdet bidrager med i forhold til hele skolens virksomhed
- Forskellige lærings og arbejdsformer, herunder mesterlæreprincipper (kognitiv mesterlære og situeret læring)
- Pædagogiske og psykologiske forskningsmetoder, så der kan reflekteres kritisk over tekster baseret på videnskabelige empiriske undersøgelser
- For erfaring med at udarbejde et specifikt undervisningsforløb der tilgodeser elevers med- og selvbestemmelse
- Kan vurdere forskellige undervisningsmetoders fordele og ulemper
- Kan begrunde valg og fravalg af metoder med baggrund i et specifikt emne og klassetrin/trin
- Kan anvende løbende evaluering med henblik på at fremme elevers læring
- Er i stand til at reflektere over og vurdere egen praksis
- Kan anvende kvantitative og kvalitative metoder til at udføre mindre undersøgelser
- Kan udarbejde spørgeskemaer til brug ved indsamling af empiri
- Kan analysere indsamlet empiri

Fagets organisering

Linjefaget Sløjd og design organiseres i 5 semestre, som hver indeholder 1 eller 2 moduler. Disse tegner tilsammen fagets faglige og fagdidaktiske indhold. De 5 semestre indeholder følgende moduler:

1. Håndværksmæssig virksomhed
2. Teknologi og maskiner
3. Skabende virksomhed og design
4. Håndværk og design i forskellige kontekster
5. Ressourcer og redesign

10.11.1 1. semester - Håndværksmæssig virksomhed

Mål

Den studerende

- Har viden om håndværket, håndværktøjets principper og materialer og oprindelse
- Håndværkstøj og fremstilling med hænderne af naturmaterialer set i et lokalt, globalt og bæredygtigt perspektiv
- Har viden om fag sløjd i et didaktisk/historisk perspektiv
- Har kendskab til fagets materialer og
- Kan konstruere og samle enkle rummelige former

Indhold :

- Genstandsfremstilling, kulturelt og historisk, globalt og lokalt.
- Praktiske og håndværksmæssige færdigheder i genstandsfremstilling
- Bæredygtighedsprincippet og arbejde med naturmaterialer /genanvendelighed
- Sikkerhed og forholdsregler
- Kvalitetsbegreber som design, funktionalitet, inua, økologi.
- Opfindsomhed, kreativitet, innovation,

Praktik:

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i sløjd. Linjefaget bidrager til praktikforberedelse og -efterbehandling i samarbejde med det pædagogiske fagområde.

1. semesterpraktik er en observationspraktik med fokus på lærerprofessionens opgaver. Se afsnit 7.1

Evaluering og bedømmelse af semestret

- Beskrivelse af et designprocessen fra ide til produkt, fra materiale til genstand
- Dokumentation i form af video/ foto/tekst/ blog i fremstilling af genstand
- Undersøgelse af teknik og principper

10.11.2 2. semester - Teknologi og maskiner

Mål

Den studerende

- Har viden om sløjdlokalets brug af maskiner
- Har kompetencer og rutine i brug af maskiner med de forskellige funktioner og muligheder de har
- Har viden om basal vedligeholdelse af maskiner
- Har forståelse af sikkerhed og faremomenter ved brug af lokalets maskiner
- Kan fremstille mere komplekse produkter ved brug af maskiner.
- Viden om sikkerhedsforanstaltninger ved sløjd og håndværks brug af overflade behandling og kemikalier
- Kan udvikle elevoplæg, der fremmer en eksperimenterende og undersøgende tilgang til genstandsfremstilling
- Kan udvikle metoder til vurdering af elevprodukter

Indhold

- Sløjdlokalets store maskiner: Båndsav, afretter/tykkelseshøvl og rundsav.
- Sikkerhed og faremomenter ved brug af maskiner
- Fremstilling af mere komplekse produkter
- Brug af overfladebehandling herunder sikkerhed.
- Oplæg og metode til elevmotivation
- Evaluering af elevprodukter

Praktik:

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i sløjd. Linjefaget bidrager til praktikforberedelse og -efterbehandling i samarbejde med det pædagogiske fagområde.

2. semesterpraktik er en praktik med fokus på tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af undervisning. Se afsnit 7.2. Praktikken foregår i klasser på mellemtrinnet. Efter praktikken udarbejdes en praktikrelateret opgave i faget, såfremt den studerende har valgt matematik som fokusområde i emneundervisningsprojektet. Denne rapport kan således udgøre et af studierapporterne.

Evaluering og bedømmelse af semestret

- Dokumentation af beherskelse af båndsav, rundsav, afretter/tykkelseshøvl m.m.
- Videooplæg eller læringsvideo til brug i folkeskolen.
- Rapport med eksempler på hvordan elevs arbejde i folkeskolen kan vurderes / evalueres

Intern prøve efter 1. studieår

2.semester afsluttes med en intern prøve. Den interne prøve tager udgangspunkt i brugen af håndværktøj og brug af sløjdlokalet maskiner. Prøven gennemføres individuelt.

10.11.3 3. semester. Skabende virksomhed og design

Mål

Den studerende

- Opnår forståelse for form, funktion, farve – betydning for den æstetiske oplevelse og den gode designproces
- Har opnået gode kompetencer og rutine med værktøj og teknikker med henblik på kunne arbejde med æstetisk oplevelse og produktionsformer
- Forståelse for de fem virksomhedsformer: Oplevelse, håndværk, udtryk, analyse og kommunikation
- Forståelse for historiske designperioder
- Forståelse for en problemløsende arbejdsform
- Viden om opfindsomhed, kreativitet og innovation.
- Viden om sansemæssige oplevelser og fortolkninger
- Viden om æstetisk virksomhed som grundlag for oplevelse, erkendelse og udvikling
- Kan arbejde med designprocesser – problemløsning og kommunikation
- Kan eksperimentere, udvikle og arbejde med fornyelse inden for fagets processer og produkter

- Forståelse for lokal orienteret inddragelse af lokale ressourcer i undervisningen
- Videnskabsteori. Videnskabelige og akademiske arbejdsmetoder
- Tilegner sig viden om og forståelse af pædagogiske og psykologiske forskningsmetoders forskellige formål, design, dataindsamlingsmetoder, databehandling og analyse samt publikationer

Indhold

- Eksperimenter med form, farve og funktion i forskellige materialer og teknikker
- Æstetiske udtryksformer ved udvikling af nye produkter
- Designperioder
- Forskellige tilgange til æstetiske læreprocesser
- Opfindsomhed, kreativitet, innovation
- Sansemæssige oplevelse og fortolkninger
- Designprocesser – problemløsning og kommunikation
- Forskning og forskningsmetoder, og hvordan forskningsmetoder kan vurderes kritisk
- Undervisningsplaner rettet mod kystpraktikken
- Inddrage den praktisk-musiske dimension, hvori der inddrages lokale ressourcer, kultur, natur og samfund
- Der arbejdes med hvad forskning og forskningsmetoder er, og hvordan forskningsresultater kan studeres kritisk

4.semester praktik, se afsnit 7.3 . det starter i 3.semester

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet i sløjd. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger, der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i sløjd. Der foregår en opdeling i før – under – efter praktikken:

Før praktik, i 3.semester: Der aftales et eller flere områder, som søges undersøgt i relation til et planlagt undervisningsforløb. Der lægges vægt på, at de studerende reflekterer over og begrundet valg og fravalg af pædagogiske og faglige metoder og strategier.

Under praktik: Undervisningsforløbet gennemføres, observationer foretages og data indsamles, i en elektroniske logbog.

Evaluering og bedømmelse af semestret:

- Beskrivelse og analyse af et eksisterende designprodukt
- Sansemæssige analyser. Genstandes kvalitet baseret på æstetik, form og funktion.
- Undervisningsplan hvor det praktisk musiske inddrages. Undervisningsplanen gennemføres i praktikken, og efter praktikken afleveres en praktikrapport

10.11.4 4.semester. Håndværk og design i forskellige kontekster

Mål

Den studerende

- Har viden om at lokale, andre kulturer samt hvordan tidligere tider kulturer har løst designmæssige og teknologiske problemer på forskellig vis.
- Forståelse for håndværkets rolle som nonverbalt kommunikationsmiddel med henblik på forståelse og formidling af symboler, livsstil, hverdagskultur og kulturmøde.

- Har viden om kulturelle, teknologiske og sikkerhedsmæssige forudsætninger for menneskers anvendelse af håndværktøj og maskiner til bearbejdning af forskellige materialer til forskellige formål.
- Viden forskellige materials egenskaber, styrker og svagheder, samlingsformer, stabilitet og holdbarhed
- Kan reflektere over, og vurdere egen praksis i praktikken
- Kan inddrage lokalsamfundet i undervisningen

Indhold

- Kulturen eller tidsperioden betydning for udvikling af værktøj, teknik og metode
- Håndværket som nonverbal kommunikations middel, herunder gaver og narrative tilgange til genstande og produkter
- Inua og sjælen/historien i tingen og betydningen for form og funktion
- Værdibegreber og værditilførsel ved håndens værk
- Teknologi og innovation: Kulturtekniske løsninger og hjælpemidler
- Mesterlæreprincippet, situeret læringsformer og brug af video til teknikindlæring.
- Brug af overfladebehandling for beskyttelse, dekoration og videreførelse af kultur og tradition.
- Skolen som institution og organisation – centrale og lokale rammer for undervisningen
- Skolen samarbejde med eksterne parter såsom lokalsamfundet, samt forældre og skolebestyrelsen

4.semester praktik, se afsnit 7.3

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet i sløjd. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger, der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i sløjd. Der foregår en opdeling i før – under – efter praktikken:

Under praktik: Undervisningsforløbet gennemføres, observationer foretages og data indsamles, i en elektroniske logbog.

Efter praktik, 4.semester: De studerende reflekterer, analyserer og perspektiverer egen praksis i den elektroniske logbog, og dette indgår i det videre arbejde i de studerendes linjefag. Diagnostiserende og innovative feltarbejder med reference til forskning kan indgå i faget.

Evaluering og bedømmelse af semestret:

- Fremstilling af flere produkter, hvor kulturelle aspekter indgår.
- Dokumentation af beherskelse kulturelt bestemte teknikker og design
- Brug af dekoration og overfladebehandling
- Aflevere praktikrapport

10.11.5 5.semester. Ressourcer og redesign

Mål

Den studerende

- Har viden om ressourcer og miljø
- Har forståelse for forgængelighed og genanvendelighed
- Kan inddrage genbrug og redesign i en undervisningsplanlægning
- Har forståelse for økologi og begrebet cradle to cradle
- Har kompetencer i at udvikle nye teknikker og metoder i forbindelse med redesign

- Kan forholde sig kritisk til mediers udmelding og fortolkninger i forbindelse med ressourcer og genbrug
- Kan anvende akademiske arbejdsmetoder. Kan arbejde med kvalitative og kvantitative undersøgelser, herunder dataindsamling, databehandling og analyse

Indhold

- Bæredygtighed i fremstillede genstande
- Brug af genbrugsmaterialer til skabende æstetisk virksomhed
- Faktuel viden om ressourcer, miljø og genbrug
- Nye teknikker og metoder
- Teori og empiriske undersøgelser ved ressourcer og redesign
- Spørgeskemaer og dataindsamling. Analyse og bearbejdning af empiri i forbindelse med hovedfagspraktikken på 5. semester

5.semester praktik, se afsnit 7.4

Praktikken er et naturligt omdrejningspunkt for studiet i sløjd. Det er vigtigt at der indgår problemstillinger, der tager udgangspunkt i de fagdidaktiske områder i sløjd. Der foregår en opdeling i før – under – efter praktikken:

Før praktik: Der aftales et eller flere områder, som søges undersøgt i relation til et planlagt undervisningsforløb. Den studerende introduceres til og får øvelse i at planlægge mindre kvantitativ/kvalitativ undersøgelse. Der udarbejdes spørgeskemaer og der introduceres til spørgeteknikker

Under praktik: Undervisningsforløbet gennemføres, observationer foretages og data indsamles, i en elektroniske logbog.

Efter praktik: De studerende bearbejder og analyserer de kvantitative og kvalitative data i den elektroniske logbog, som indgår i det videre arbejde i de studerendes linjefag.

Evaluering og bedømmelse af semestret

- Analyse af elevens opfattelse af begrebet ressourcer og redesign
- Nyeste forskningsbaseret viden på ressourcer og redesign
- Hvordan det håndværksmæssige kobles til en teoretisk viden om ressourcer og genbrug i undervisningsforløb

10.11.6 Afsluttende eksamen

Den eksterne eksamen består af fire dele: en skriftlig opgave, eksperimenter omkring udvikling af et produkt, en mundtlig eksamen som indbyrdes hænger sammen og en eksamens portefølje.

Forud for den eksterne eksamen udarbejder den studerende en problemformulering, som godkendes af læreren. På baggrund af problemformuleringen skriver den studerende en opgave, der indeholder faglige og didaktiske elementer. Emnet skal dække flere af fagets læringsmål, såvel fagligt som fagdidaktisk. Den skriftlige opgave har et omfang på 15 sider.

Ved den mundtlige eksamen tages afsæt i den skriftlige del og der relateres til eksperimenter i forbindelse med produktet. Produktet og eksperimenter fremlægges og der argumenteres for valg og fravalg af anvendt teori og praksis, herunder fagdidaktik.

Eksamensporteføljen skal indeholde refleksioner af såvel personlig, faglig og lærerfaglig karakter over alle områder, der er behandlet i faget i hele perioden.

Eksaminationen foregår som en dialog mellem den studerende, lærer og censor.

Eksamen er individuel og eksaminationstiden er på 45 minutter.

Bedømmelsen foregår ved ekstern censur, og der gives én samlet karakter efter GGS-skalaen.